

Samarqand davlat universitetning Kattaqo'rg'on filiali Aniq va tabiiy fanlar fakulteti Biznesni boshqarish ta'lim yo'nalishi 3-kurs talabalariga « Mehnat iqtisodiyoti » fanidan yakuniy nazorat savollari

Imtihon shakli: yozma

№	Mavzu	1-QISM “OSON SAVOLLAR” deb nomalanadi va semestrda o'qitilishi rejalashtirilgan mavzularning kirish qismidan asosan nazariy savollardan iborat bo'ladi (tayanch iborasi bo'ladi).	2-QISM “ODDIY SAVOLLAR” deb nomalanadi va semestrda o'qitilishi rejalashtirilgan mavzularning 1-rejasidan asosan mulohazaviy savollardan iborat bo'ladi (tayanch iborasi bo'ladi).	3-QISM “MURAKKAB SAVOLLAR” deb nomalanadi va semestrda o'qitilishi rejalashtirilgan mavzularning 2-rejasidan asosan qoidalar, teoremlar, kabi savollardan iborat bo'ladi (tayanch iborasi bo'lmaydi).	4-QISM qism “MURAKKAB SAVOLLAR 2” deb nomalanadi va semestrda o'qitilishi rejalashtirilgan mavzularning 3-rejasidan asosan tendensiyalar, paradigmalar, konsepsiyalar kabi savollardan iborat bo'ladi (tayanch iborasi bo'lmaydi).	5-QISM “QIYIN SAVOLLAR” deb nomalanadi va semestrda o'qitilishi rejalashtirilgan mavzularning xulosa yani yakuniy qismidan asosan talabani mustaqil fikrlashga, mavzuni to'liq anglashga yo'naltiradigan savollardan iborat bo'ladi (tayanch iborasi bo'lmaydi).
1.	M7: Aholi ish bilan bandligining shakllanishi va mohiyati	Ish bilan bandlikning ijtimoiy-iqtisodiy mohiyati nimada?	Ish bilan bandlikni ta'minlashda qaysi iqtisodiy sektorlar yetakchi hisoblanadi?	Bandlikning rasmiy va norasmiy shakllari o'rtasidagi farqlar qanday?	Raqamli iqtisodiyot sharoitida ish bilan bandlikning yangi shakllari qanday paydo bo'lmoqda?	Bandlikning sifatini oshirishda ta'lim va malaka oshirishning o'rni qanday?

2.		Aholining ish bilan bandligini shakllantirishda demografik omillar qanday rol o'ynaydi?	Aholining ish bilan bandligi darajasini tahlil qilish uchun qanday statistik ko'rsatkichlardan foydalaniladi?	Ish bilan bandlikning gender tengligini ta'minlash uchun qanday strategiyalar qo'llaniladi?	Qanday qilib davlat siyosati ish bilan bandlikni oshirishga yordam beradi?	Aholi bandligiga ta'sir qiluvchi global tendensiyalar qanday?
3.	M8: Ishchi kuchi migratsiyasi va uning mehnat bozoriga ta'siri	Ishchi kuchi migratsiyasi qanday turlarga bo'linadi va ularning xususiyatlari qanday?	Qanday qilib mehnat migratsiyasi inson kapitalining yo'qolishiga olib keladi?	Mehnat migrantlarining huquqlarini himoya qilishda xalqaro tashkilotlar qanday rol o'ynaydi?	Qanday qilib mehnat migratsiyasi inson kapitalining yo'qolishiga olib keladi?	Migratsiya va xorijda ishlashdan olingan pul o'tkazmalarining mahalliy iqtisodiyotga ta'siri qanday?
4.		Mehnat migratsiyasi jarayonlariga ta'sir qiluvchi asosiy omillar qanday?	Ishchi kuchi migratsiyasi qabul qiluvchi davlatlarda ijtimoiy muammolarni qanday yuzaga keltiradi?	Migratsiya jarayonlarini tartibga solish uchun qaysi davlat siyosatlari samarali hisoblanadi?	Ishchi kuchi migratsiyasi qabul qiluvchi davlatlarda ijtimoiy muammolarni qanday yuzaga keltiradi?	Raqamli texnologiyalar va pandemiyalar migratsiya jarayonlariga qanday ta'sir ko'rsatmoqda?
5.	M9: Ishsizlik: sabablari, xususiyatlari va kamaytirish yo'llari	Ishsizlikning asosiy turlari (friksion, strukturaviy, siklik, yashirin) qanday farqlanadi?	Yoshlar o'rtasidagi ishsizlikning xususiyatlari qanday?	Ishsizlikning o'zgarish darajasi iqtisodiy sikllar bilan qanday bog'liq?	Mehnat bozoridagi talab va taklifni muvozanatlashtirish uchun qanday chora-tadbirlar zarur?	Ishsizlikning uzoq muddatli iqtisodiy va ijtimoiy oqibatlari qanday?
6.		Ishsizlikka olib keluvchi iqtisodiy va ijtimoiy omillar qanday?	Texnologik rivojlanish ish o'rinlarining qisqarishiga qanday ta'sir qiladi?	Qanday qilib davlat dasturlari va siyosatlari ishsizlikni kamaytirishga yordam beradi?	Ishsizlik darajasini o'lchashda foydalaniladigan asosiy indikatorlar qanday?	Ishsizlikni kamaytirish uchun tadbirkorlik va kichik biznesni rivojlantirishning ahamiyati qanday?
7.	M10: Mehnat unumdorligi: tushunchasi, o'lchash	Mehnat unumdorligi tushunchasi nimani anglatadi?	Mehnat unumdorligiga ta'sir	Mehnat unumdorligini oshirishda ta'lim va xodimlarning	Mehnat unumdorligini oshirish uchun qaysi	Mehnat unumdorligining milliy va xalqaro

	omillari va uning zahirallari		qiluvchi asosiy omillar qanday?	malakasini oshirishning o'rnini qanday?	motivatsiya usullari samarali hisoblanadi?	darajadagi farqlarini qanday izohlash mumkin?
8.		Mehnat unumdorligini o'lchash uchun qanday metodlar qo'llaniladi?	Qanday qilib texnologiyalarni joriy etish mehnat unumdorligini oshiradi?	Mehnat unumdorligini tahlil qilishda benchmarking yondashuvi qanday ishlatiladi?	Mehnat unumdorligi va iqtisodiy o'sish o'rtasidagi bog'liqlik qanday?	Barqaror rivojlanish tamoyillariga asoslangan mehnat unumdorligini oshirish strategiyalari qanday?
9.	M11: Aholining turmush darajasi, daromadlari va uni davlat tomonidan tartibga solish	Aholining turmush darajasini aniqlash uchun qanday iqtisodiy ko'rsatkichlardan foydalaniladi?	Aholi daromadlarining manbalari qaysilar va ularning tarkibi qanday?	Minimal turmush darajasi va yashash minimumining farqlari qanday?	Turmush darajasi va farovonlikni oshirishda sog'liqni saqlash va ta'lim tizimining ahamiyati qanday?	Turmush darajasi xalqaro indekslar (masalan, Inson taraqqiyoti indeksi) bilan qanday o'lchanadi?
10.		Turmush darajasiga ta'sir qiluvchi asosiy omillar qanday?	Qanday qilib davlat siyosati aholi daromadlarini tartibga soladi?	Iqtisodiy tengsizlik turmush darajasiga qanday ta'sir ko'rsatadi?	Aholi daromadlarini oshirish uchun soliqlarni tartibga solish qanday rol o'ynaydi?	Aholining turmush darajasini oshirishga qaratilgan barqaror rivojlanish strategiyalari qanday?
11.	M12: Personal va inson resurslarini boshqarish	Inson resurslarini boshqarishning asosiy maqsadlari va vazifalari qanday?	Ishchi-xodimlarning motivatsiyasini oshirish uchun qanday yondashuvlar qo'llaniladi?	Personal faoliyatini baholashda foydalaniladigan asosiy ko'rsatkichlar qanday?	Xodimlarni jalb qilish va saqlab qolishda ish beruvchi brendi qanday rol o'ynaydi?	Inson resurslari boshqaruvida korporativ madaniyatning ahamiyati qanday?
12.		Personal boshqarishda kadrlarni tanlash va joylashtirishning muhim jihatlari qanday?	Inson resurslari boshqaruvida trening va rivojlantirish dasturlarining o'rnini qanday?	Kadrlarni boshqarishda mehnat qonunchiligiga rioya qilishning ahamiyati qanday?	Raqamli texnologiyalar personalni boshqarish jarayonlariga qanday ta'sir ko'rsatmoqda?	Personal boshqarishda barqaror rivojlanish tamoyillari qanday qo'llaniladi?
13.		Ijtimoiy muhofaza tizimining asosiy maqsadlari va elementlari qanday?	Qashshoqlik darajasini kamaytirish uchun davlat tomonidan	Zaif guruhlarini (nogironlar, keksalar, bolalar) qo'llab-	Pandemiya va boshqa favqulodda holatlarda ijtimoiy muhofazani tashkil	Ijtimoiy muhofazani yaxshilash bo'yicha xalqaro tajribadan

	M15: Aholini ijtimoiy muhofaza qilish muammolari		qanday dasturlar amalga oshirilmoqda?	quvvatlashda qaysi choralar samarali?	qilish qanday amalga oshiriladi?	qanday foydalanish mumkin?
14.		Ijtimoiy muhofaza tizimining aholini qo'llab-quvvatlashdagi o'rni qanday?	Ijtimoiy ta'minot va pensiya tizimining bugungi holati qanday?	Ijtimoiy sug'urta tizimi qanday ishlaydi va uning afzalliklari nimada?	Ijtimoiy muhofaza tizimining moliyalashtirish manbalari qanday?	Ijtimoiy adolatni ta'minlashda ijtimoiy muhofaza tizimining roli qanday?
15.	MT31: Hududlarda oliy ta'lim bitiruvchilarini ish bilan bandligini ta'minlash samaradorligini oshirish	Hududlarda oliy ta'lim bitiruvchilarining bandlik darajasi qanday ko'rsatkichlar orqali baholanadi?	Ish bilan bandlikni oshirish uchun oliy ta'lim dasturlarini ish bozori talablariga moslashtirishning ahamiyati qanday?	Oliy ta'lim muassasalari va ish beruvchilar o'rtasidagi hamkorlikni rivojlantirish bo'yicha qanday tadbirlar amalga oshirilmoqda?	Oliy ta'lim bitiruvchilarining ishga joylashishiga ta'sir qiluvchi omillar qanday?	Bandlikni oshirish maqsadida davlat tomonidan subsidiyalar va grantlar qanday taqdim etilmoqda?
16.		Bitiruvchilarni ish bilan ta'minlashda qaysi iqtisodiy sohalar ko'proq imkoniyat yaratadi?	Mahalliy hokimiyat va xususiy sektorning bandlikni ta'minlashdagi roli qanday?	Hududlarda bitiruvchilar uchun ish o'rinlari yaratish dasturlarining samaradorligini qanday oshirish mumkin?	Bitiruvchilarning malakasini oshirish va qayta tayyorlash bo'yicha qanday dasturlar mavjud?	Bitiruvchilarni ish bilan ta'minlashda raqamli platformalar va innovatsion yondashuvlarning o'rni qanday?
17.	MT32: Aholining mustaqil ish bilan bandligini ta'minlash yo'nalishlari	Mustaqil ish bilan bandlikni rivojlantirish uchun qaysi sohalar eng istiqbolli hisoblanadi?	Mustaqil ish bilan bandlikni rag'batlantirishda moliyaviy vositalar (mikrokredit, subsidiyalar) qanday rol o'ynaydi?	O'z-o'zini ish bilan band qilishni qo'llab-quvvatlashda innovatsion texnologiyalarning roli qanday?	Hududlarda hunarmandchilik va kichik biznesni rivojlantirish bandlikni oshirishda qanday ahamiyatga ega?	Mustaqil bandlikni qonuniylashtirish va rasmiy mehnat bozoriga jalb qilish choralari qanday amalga oshiriladi?
18.		Aholining o'z-o'zini ish bilan band qilishi uchun davlat tomonidan qanday qo'llab-quvvatlash choralari ko'rilmogda?	Mustaqil ish bilan band bo'lish uchun zarur bo'lgan asosiy ko'nikmalar va ta'lim dasturlari qanday?	Mustaqil ish bilan band bo'lganlarning ijtimoiy himoyasini ta'minlash choralari qanday amalga oshiriladi?	Xotin-qizlarning mustaqil ish bilan band bo'lishiga ko'maklashish bo'yicha qanday dasturlar mavjud?	Mustaqil ish bilan bandlikni rivojlantirish bo'yicha xalqaro tajribadan qanday foydalanish mumkin?
19.		Kadrlar tayyorlash tizimining mehnat	Malakali kadrlar tayyorlashda davlat	Raqamli texnologiyalar kadrlar	Kadrlarni qayta tayyorlash va	Kadrlar tayyorlashda amaliyot va

		bozori talablariga moslashuvi qanday amalga oshiriladi?	va xususiy sektor hamkorligi qanday tashkil etiladi?	tayyorlash jarayonini qanday o'zgartirmoqda?	ularning malakasini oshirish dasturlari qanday tashkil etilgan?	stajirovka dasturlarining roli qanday?
20.	MT33: Kadrlar tayyorlash tizimini takomillashtirish	Kadrlar tayyorlashda o'quv dasturlarini modernizatsiya qilishning ahamiyati qanday?	Oliy ta'lim va kasb-hunar ta'limining integratsiyasi qanday amalga oshirilmoqda?	Kasb-hunar o'quv yurtlarining o'quv dasturlarini ishlab chiqarish ehtiyojlariga moslashtirish qanday amalga oshirilmoqda?	Xalqaro tajriba asosida kadrlar tayyorlash tizimining samaradorligini oshirish bo'yicha qaysi yondashuvlar qo'llanilmoqda?	Ish beruvchilarning kadrlar tayyorlash tizimiga faol jalb etilishi qanday foyda keltiradi?
21.	MT34: Ishsizlikni tartibga solishni takomillashtirish	Ishsizlikni tartibga solish jarayonida mehnat bozorining qaysi muammolari hal qilinishi kerak?	Ishsizlarning malakasini oshirish va qayta tayyorlash dasturlarining ahamiyati qanday?	Uzoq muddatli ishsizlikning salbiy oqibatlarini kamaytirish bo'yicha qanday chora-tadbirlar ko'rilmogda?	Hududiy ishsizlikni kamaytirish bo'yicha qaysi yondashuvlar samarali?	Raqamli texnologiyalar ishsizlikni monitoring qilish va tartibga solishda qanday yordam beradi?
22.		Ishsizlik darajasini kamaytirish uchun davlat tomonidan qaysi strategiyalar amalga oshirilmoqda?	Ishsizlikni tartibga solishda xususiy sektorning roli qanday bo'lishi kerak?	Yoshlar ishsizligini kamaytirish uchun qanday maxsus dasturlar amalga oshirilmoqda?	Ishsizlikni tartibga solishda xalqaro tajribadan qanday foydalanish mumkin?	Ishsizlikni kamaytirish uchun aholi o'rtasida tadbirkorlikni rag'batlantirishning afzalliklari qanday?
23.	MT35: Korxonalarda mehnatni tashkil etishni takomillashtirish yo'llari	Korxonalarda mehnatni tashkil etishda zamonaviy texnologiyalardan foydalanish qanday afzalliklar keltiradi?	Korxonalarda mehnatni tashkil etishning ekologik jihatlarini qanday inobatga olinadi?	Mehnatni tashkil etishda xodimlarning xavfsizligi va sog'ligini ta'minlash qanday amalga oshiriladi?	Mehnatni tashkil etishda xodimlarning motivatsiyasini oshirishning eng samarali usullari qanday?	Mehnatni tashkil etishda axborot texnologiyalaridan foydalanishning roli qanday?
24.		Ishchilarning samaradorligini oshirish uchun qanday	Ishlab chiqarish jarayonida ishchi kuchini	Korxonalarda mehnat unumdorligini oshirish uchun	Mehnatni tashkil etish bo'yicha xalqaro standartlarni	Korxonalarda mehnatni tashkil etishni

		tashkiliy chora-tadbirlar ko'rilishi kerak?	boshqarishning samarali usullari qanday?	innovatsion yondashuvlardan foydalanish qanday natijalar beradi?	qo'llash qanday natijalar beradi?	takomillashtirish uchun xodimlar malakasini oshirish dasturlarining ahamiyati qanday?
25.	MT36: Respublikada tashqi mehnat migratsiyasini tartibga solish	Tashqi mehnat migratsiyasining iqtisodiyotga ta'siri qanday baholanadi?	Mehnat migrantlarini qo'llab-quvvatlash bo'yicha qanday davlat dasturlari amalga oshirilmoqda?	Mehnat migrantlari uchun xavfsiz va qonuniy ish o'rinlarini ta'minlashning yo'llari qanday?	Tashqi mehnat migratsiyasining mahalliy mehnat bozoriga ta'siri qanday?	Migratsiyani tartibga solishda raqamli platformalar va innovatsion texnologiyalarning o'rni qanday?
26.		Mehnat migratsiyasini tartibga solish bo'yicha qaysi qonunchilik hujjatlari mavjud?	Tashqi mehnat migratsiyasining ijtimoiy oqibatlarini qanday boshqarish mumkin?	Tashqi migratsiyani tartibga solishda xalqaro tashkilotlar bilan hamkorlik qanday yo'lga qo'yilgan?	Mehnat migrantlarini malakasini oshirish va qayta tayyorlash dasturlarining ahamiyati qanday?	Tashqi mehnat migratsiyasini tartibga solishda mahalliy hukumat organlarining roli qanday?
27.	MT37: Byudjet tashkilotlarida ish haqini tashkil etishning o'ziga xos xususiyatlari	Byudjet tashkilotlarida ish haqini belgilashda qanday mezonlar qo'llaniladi?	Byudjet tashkilotlarida qo'shimcha rag'batlantirish mexanizmlari qanday amalga oshiriladi?	Ish haqini tashkil etishda xodimlarning malaka darajasini hisobga olish qanday amalga oshiriladi?	Xalqaro tajriba asosida byudjet tashkilotlarida ish haqini tashkil etishni qanday takomillashtirish mumkin?	Byudjet tashkilotlarida xodimlar malakasini oshirish ish haqiga qanday ta'sir ko'rsatadi?
28.		Byudjet tashkilotlarida ish haqi tizimi va xususiy sektor tizimlari o'rtasidagi asosiy farqlar nimalarda?	Davlat budjetining cheklanganligi ish haqi fondini boshqarishga qanday ta'sir ko'rsatadi?	Byudjet tashkilotlarida ish haqini oshirish imkoniyatlarini kengaytirish uchun qanday iqtisodiy choralar zarur?	Ish haqini tartibga solishning mehnat samaradorligiga ta'siri qanday baholanadi?	Byudjet tashkilotlarida ish haqini avtomatlashtirilgan tizimlar orqali boshqarishning afzalliklari qanday?
29.	MT38: Hududlarda ishsizlikni kamaytirish yo'llari	Hududlarda yangi ish o'rinlarini yaratish bo'yicha qanday davlat dasturlari amalga oshirilmoqda?	Ishsizlik darajasini kamaytirish uchun mahalliy biznesni rag'batlantirishning qaysi yo'llari samarali?	Mehnat bozorining hududiy xususiyatlarini hisobga olgan holda ish o'rinlarini	Hududlarda ishsizlikni kamaytirish uchun xususiy va davlat sektorining	Hududlarda aholi bandligini oshirishda kooperativlar va klasterlar tashkil etishning afzalliklari qanday?

				yaratishning afzalliklari qanday?	hamkorligi qanday yo'lga qo'yilgan?	
30.		Hududiy ishsizlikka qarshi kurashishda infratuzilmani rivojlantirishning o'rni qanday?	Hududlarda ishsizlikni kamaytirish uchun tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash dasturlarining roli qanday?	Yoshlar va ayollar ishsizligini kamaytirish uchun maxsus chora-tadbirlar qanday amalga oshirilmoqda?	Mehnat bozorida talab va taklifni muvozanatlashtirish bo'yicha qanday texnologiyalar qo'llaniladi?	Hududiy ishsizlikni kamaytirish uchun davlat investitsiyalari va xalqaro yordam qanday rol o'ynaydi?
31.	MT39: Qishloq aholisining ish bilan bandligini oshirishni sohaviy kesimda tahlil qilish	Qishloq aholisining bandligini oshirishda qishloq xo'jaligi modernizatsiyasining o'rni qanday?	Qishloq aholisining bandligini oshirish uchun qaysi infratuzilma loyihalari amalga oshirilmoqda?	Qishloq aholisining bandligini oshirishda kooperativlarni tashkil etishning afzalliklari qanday?	Qishloq aholisining tadbirkorlikka jalb qilinishini rag'batlantirishning samarali yo'llari qanday?	Qishloq xo'jaligida mavsumiy ishlar bilan bog'liq bandlikni doimiy ishga aylantirishning usullari qanday?
32.		Qishloqlarda xizmat ko'rsatish sohasini rivojlantirish qanday yangi ish o'rinlarini yaratadi?	Qishloq xo'jaligida texnologiyalarni joriy etish ish o'rinlari soniga qanday ta'sir qiladi?	Qishloq aholisi uchun o'qitish va malaka oshirish dasturlarining roli qanday?	Ijtimoiy infratuzilmani rivojlantirish qishloq aholisining bandligiga qanday ta'sir ko'rsatadi?	Qishloqlarda bandlikni oshirishda davlat va xususiy sektorning hamkorligi qanday yo'lga qo'yilgan?
33.	MT40: Tashqi mehnat migratsiyasi masalalari bo'yicha agentlik faoliyati samaradorligini oshirishni tahlil qilish	Tashqi mehnat migratsiyasi agentligining asosiy vazifalari va funksiyalari qanday?	Tashqi migratsiya bo'yicha agentlikning xalqaro tashkilotlar bilan hamkorligi qanday baholanadi?	Migratsiya agentligi tomonidan mehnat migrantlari uchun xavfsiz ish joylarini ta'minlash qanday amalga oshiriladi?	Agentlik migratsiya jarayonini tartibga solishda qanday qonunchilik asoslariga tayanadi?	Agentlikning malakali kadrlar tayyorlash va ularni qo'llab-quvvatlash bo'yicha dasturlari qanday amalga oshiriladi?
34.		Mehnat migrantlariga huquqiy yordam ko'rsatish bo'yicha agentlik faoliyati qanday yo'lga qo'yilgan?	Agentlik faoliyatining samaradorligini oshirish uchun qanday innovatsion yondashuvlar qo'llanilmoqda?	Agentlik faoliyatini samaradorligini oshirish uchun raqamli texnologiyalarning o'rni qanday?	Tashqi migratsiya masalalarida davlat va agentlik o'rtasidagi hamkorlikning afzalliklari qanday?	Tashqi mehnat migratsiyasi bo'yicha agentlikning ijtimoiy va iqtisodiy ta'sirini baholash qanday amalga oshirilmoqda?